

MỤC LỤC

Tên chương, mục	Trang
<i>Phần thứ nhất : MỞ ĐẦU.</i>	
1. Mở đầu	3
2. Vài nét về các chương trình phát triển kinh tế - xã hội ở vùng dân tộc và miền núi	11
<i>Phần thứ hai: Vấn đề bảo vệ môi trường trong việc thực hiện một số chương trình phát triển kinh tế - xã hội ở vùng dân tộc và miền núi.</i>	
1. Vấn đề bảo vệ môi trường trong việc thực hiện chương trình trồng mới 5 tr. ha rừng	18
<i>1.1. Việc thực hiện chương trình trồng mới 5 triệu ha rừng .....</i>	
1.2. Một số vấn đề bảo vệ môi trường đặt ra trong việc thực hiện chương trình trồng mới 5 triệu ha rừng.....	18
<i>1.2.1. Vấn đề bảo vệ môi trường rừng.....</i>	<i>21</i>
<i>1.2.2. Vấn đề bảo vệ môi trường đất.....</i>	<i>40</i>
2. Vấn đề bảo vệ môi trường trong việc thực hiện chương trình XĐGN và chương trình 135.....	45
<i>2.1. Việc thực hiện chương trình XĐGN.....</i>	<i>45</i>
<i>2.2. Việc thực hiện chương trình 135.....</i>	<i>57</i>
2.3. Một số vấn đề bảo vệ môi trường trong việc thực hiện chương trình XĐGN và chương trình 135.....	72
<i>2.3.1. Vấn đề bảo vệ môi trường nước.....</i>	<i>79</i>
<i>2.3.2. Vấn đề bảo vệ môi trường làng, bản.....</i>	<i>92</i>
<i>2.3.3. Vấn đề bảo vệ môi trường liên quan đến sức khoẻ.....</i>	<i>109</i>
<i>Phần thứ ba: Một số giải pháp nhằm đảm bảo vừa phát triển kinh</i>	
	2

tế - xã hội mà vẫn gìn giữ được môi trường.....	114
1. Tăng cường sự lãnh đạo của cấp uỷ Đảng và sự chỉ đạo của các cấp các ngành trong việc thực hiện các chương trình phát triển KT - XH.....	114
2. Đào tạo, tập huấn kiến thức về bảo vệ môi trường cho cán bộ quản lý chương trình	115
3. Xây dựng mô hình về bảo vệ môi trường.....	116
4. Đẩy mạnh công tác thông tin tuyên truyền về vấn đề ô nhiễm môi trường và tác hại của nó đối với sức khoẻ.....	117
5. Chú ý lồng ghép nội dung về bảo vệ môi trường trong quá trình tổ chức thực hiện các chương trình, dự án.....	119
6. Lồng ghép nội dung bảo vệ môi trường vào phong trào xây dựng làng văn hoá.....	120
KẾT LUẬN.....	126
PHỤ LỤC.....	129
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	137

Phần thứ nhất: **MỞ ĐẦU**

1. **MỞ ĐẦU**

Trên phạm vi toàn thế giới, trong một thời kỳ khá dài, cách tiếp cận phát triển kinh tế - xã hội lấy mục tiêu kinh tế làm trọng tâm đã phải trả giá bằng việc gây ra nhiều thảm họa môi trường, làm cạn kiệt tài nguyên do không tính đến hoặc tính đến một cách không đầy đủ những lợi ích cho các thế hệ tiếp sau. Những trả giá này lớn đến mức buộc con người phải nhận thức lại: Trái đất không phải là nguồn tài nguyên vô tận; con người không thể (thật ra chưa bao giờ) thống trị và khai thác trái đất theo ý mình. Thừa nhận các giới hạn của trái đất, thừa nhận con người phải sống hoà hợp với thiên nhiên đã dẫn đến cách tiếp cận phát triển kinh tế - xã hội mới: Phát triển bền vững.

Theo hướng tiếp cận như vậy, công trình nghiên cứu này có mục đích phân tích các vấn đề về môi trường, tài nguyên, bảo vệ môi trường trong việc thực hiện một số chương trình phát triển kinh tế - xã hội ở vùng dân tộc và miền núi Việt Nam. Trên cơ sở nhận thức các vấn đề đặt ra thuộc lĩnh vực môi trường, tài nguyên và bảo vệ môi trường trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội; nghiên cứu này sẽ đề xuất một số giải pháp để đảm bảo vừa phát triển (kinh tế, xã hội) vừa bảo vệ được môi trường, hạn chế tối thiểu tác hại cho các thế hệ mai sau.

Mục tiêu cụ thể của đề tài được xác định là:

Từ việc nghiên cứu thực tế về hiện trạng môi trường và tình hình triển khai một số chương trình phát triển kinh tế - xã hội, đề xuất một số giải pháp phát triển bền vững ở vùng dân tộc và miền núi Việt Nam.

Phương pháp nghiên cứu:

Chúng tôi triển khai nghiên cứu đề tài này theo phương pháp dân tộc học kết hợp với việc sử dụng một số phương pháp nghiên cứu của các khoa học kế cận. Cụ thể, chúng tôi đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

- *Phương pháp kế thừa:*

Kế thừa các công trình nghiên cứu, tài liệu điền dã về các nội dung liên quan đến đề tài đã công bố ở trong và ngoài nước; ở trung ương, địa phương; đặc biệt là kết quả nghiên cứu của một số đề tài do Ủy ban Dân tộc và Miền núi đã thực hiện hoặc chủ trì thực hiện trong thời gian qua.

- *Phương pháp chuyên gia:*

- Đặt các chuyên gia viết báo cáo chuyên đề
- Thuê các chuyên gia đọc phản biện báo cáo đề tài
- Tổ chức tọa đàm để thu thập ý tưởng khoa học

- *Phương pháp hội thảo:*

- Tổ chức các cuộc thảo luận nhóm ở cộng đồng dân cư hoặc cán bộ địa phương.
- Tổ chức hội thảo quy mô hẹp.

- *Phương pháp điền dã dân tộc học:*

Địa điểm điền dã:

Chúng tôi đã chọn tỉnh Cao Bằng đại diện về phương diện vùng lãnh thổ để tiến hành thu thập thông tin thứ cấp vì 2 lý do sau:

- Cao Bằng là một trong số các tỉnh vùng cao có nhiều xã thuộc diện chương trình 135 và thực hiện các chương trình mục tiêu đạt nhiều kết quả